

Bonhai Bóh!

Cížlo 29.
17. julija.

Pětník 8.
1898.

Serbiske njedželske lopjenka.

Wudawaju šo kózdu žobotu w Ssmolerjez knihicísczéerni w Budyschinje a šu tam doftacž sa schtwórtlétmu pschedplatu 40 np.

6. njedžela po ſvjatej Trojizn.

Mat. 5, 20.

Jeſuš Chrystuſ praji: „Njebudže-li washa prawdoſcz lěpscha abo polniſcha, dyžli tych pižmawučených a farijeſſkých, dha wy njebudžecze do njebjeſkeho kraleſtwa pſchincz.“

Hdyž Bože ſłowo rěči, my na proſh wěčnoſcze ſtejimy. To tež wo tutym ſenjeſowym ſłowie placzí. Jedna šo tola w nim wo dobyču abo wo ſhubjenju Božeho kraleſtwa. Chzemylí paſ jo prawje ſroſymicz, dha dyrbimy wjedžicz, na ſajkach ludži šo tón ſenje ſ nim wobrocži.

Ssu ludžo na ſwěcze, — tež w naſchich ſerbſkých woſadach na nich njepobrachuje — kotsiž žadyn druhi ſakon ſa ſwoje žiwjenje a thodženie njejnaja, hacž ſwoj lóſcht a ſpoſojenie ſwojich žadoſczów. A tajkim ludžom by drje tón ſenje prajil: „Sswět ſańdže ſe ſwojej žadoſczu“; tajkich by won drje napominal: „Njemějče lubo tón ſwět, ani ſchtož na ſwěcze je“. Alle wo dvojakej prawdoſczi won drje ſ nim rěčzał njebý. Sažo šu ludžo, kotsiž ſami žaneho pižma ſwědečenja nimaja, po kózdym wětſe šo wjereča a po móžnoſczi wſchitkim ludžom ſpodobni bycz pytaja. Tež ſ nim drje tón ſenje njebý wo prawdoſczi rěčzał, ale by jich drje ſ khablaſej ſezimu pižirunał, by jim piživoalał: „Njespicze, ſteječe we wérje; džeržeče šo jako muſzy a budžeče ſylni.“ Ně, tón ſenje ma jow jenož ſ ludžimi ežinicz, kotsiž šo pod ſakon ſhibuja a jón dopjelniež ſo prozuja. A tajkim won rěči, kotsiž pižidadža: niz ſama

naſcha wola ma naſhe žiwjenje wodžicz, ale Boža wola. Jim chze tón ſenje tu wucžbu do wutroby ſashezepicz: dvojaka prawdoſcz je, tu jenu mějachu farijeſſy a pižmawučeni, ta druga paſ je lěpscha. Čežho dla? Ma jeje plödach dyrbicze wy wobej poſnacž.

To nam njejſu žani njejnacži ludžo, tamni pižmawučeni a farijeſſy, kotsiž w Jeſuſowym čaſzu na Mójsažowym ſtole ſedžachu. Sswědomliwi chžyčhu woni bycz, ſwoju pižiſluſhnoſcz dopjelnicz hacž do najmjeňſich wězow. Džebatý džel ſwojich dohodow dyrbjachu woni ſa templ woprowacž — taſ běſche pižiſluſhnoſcz ſakonja. A woni to ežinjachu hacž na mјatličku a khumjelu. Šakon běſche jim to najwyſchſche; jón džeržeče nadawł jich žiwjenja. W ſwojim zylym žiwjenju, w draſeče a žiwnoſczi, w modlenju a poſezenju, w ſwojim ſadžerženju thudym napſhesczivo, w ſwojim wobkhadze ſ wyžokimi a niſkimi wjedžichu šo woni wot ſakonja wobdacži. W tym woni ſwoju prawdoſcz pytachu; to, woni mějachu, je to, ſchtož Bóh žada, lute jenotliwe ſkutki, po ſakonju dokonjane.

Tajkich ludži tež dženža hiſhce naděndžesč. Sswěrni w dopjeljenju ſwojich pižiſluſhnoſczów, a ſwědomliwi prózuja šo woni ežeſnje thodžicz; ſprawni woni ſu w ſwojim ežinjenju, nikomu njemohli kſchivdy ežinicz; žane niſke a njeprawe waschnje šo jich njedótka. Alle ſ tym ſu woni tež wſchitko ežinili, ſchtož ſu ſdobiſje žadacž móže! Džeržiſch ty jim Bože kaſnje prjódk, dha woni wotmolwja: „To wſchitko ſyln ja džeržał wot mlodоſcze ſem.“ Woní chzedža jenož prawdoſcz ežinicz. Schtož ſu woni ežinili, po tym

woni ſebje ſamjch ſudža; ženje woni na to njemjſla, ſchto woni ſu.

A tuta prawdoſcz, kotaž ſtajnje jenož na ſwonkne ſlufki hlađa, člowejek njebo ſamknie, jeho wot Boha dželi. Može to hinač bječ? Ženotliwe dobre ſlufki može člowejek dokonjecz, won može w ſwojich ſlufkach k wěſtej dokonjanosczi pſchińcz, haj, ſdacz ſo móže, jako by ſo na tajkim farifejskim ludom něchtu wuſtajecz hodžilo. Tajki ženje ſwoju khudobu njeſacžuwa, ženje pola njeho k ſrudobje njedónđze, ženje hlođ a lačnoſez po prawdoſczi w nim njewotucži. Kaf móhlo to tež hinač bječ? Schtož tón prawdoſcz mijenuje, to može won pſchezo ſam dokonjecz; ženje won na ſamej ſwojej možy ſadwelowacz njetrjeba; ženje won ſebi po pomožy nježada. Won je pſchezo ſyty, ſyty wot teje prawdoſcze, kotaž ſebi ſam pſchihotuje. To jeho wot Boha dželi, pſchetož won Boha njetrjeba.

Tow mamj roſjaſnjenje ſa to, ſo farifejsz ſeſužom ničo ſapocžecz njeſyedžichu. Woni wſchak do zyła nje-roſymjachu, wot czeho by won jich wumóz móhlo. Tow mamj roſjaſnjenje ſa to, ſo ſo tež w naſchim czaſzu wjele nadobiue ſmyſlenych člowejekow namača, kotaž wot ewangelija ničo wjedžecz nochzedža. Kaž dolho člowejek ſwoju prawdoſcz w ſwonkownym khodženju pyta, dha won žanu móz Božu njetrjeba, kotaž jeho ſbožneho cžini, pſchetož won ſebi wſchitko, ſchtož won trjeba, ſam ſaſluži, dha won žaneho wumozniča njetrjeba, pſchetož won žaneje niſy nima, wot kotrejež by chył wumozeny bječ, dha won žane woſchewjenje njetrjeba, pſchetož won njeje ženje ſprózny a woſceženj. Haj, běda tym duchownje buhathym! Tich prawdoſcz jich wot Boha dželi.

Džak budž Bohu, ſo my wo druhej, lepszej prawdoſczi wěmij. To je ta prawdoſcz, kotaž chze ſ hlučkoſeže wutroby won prawa bječ, kotaž chze Boži ſakón niz naj-prjedy ſ ruku, ale ſ wutrobu džeržecz. Ta prawdoſcz, kotrejž doſcz njeje žane mandželſtwo njeſlamacz, ale kotaž tež žanu nječiſtu myſl nječerpi, ta prawdoſcz, kotrejž doſcz njeje, žanu njevěroſez njeprajicž, ale kotaž chze wěrna bječ tež w ſmyſlenju; ta prawdoſcz, kotaž ſo ſ tym njeſpokoji, ſo ſwoju ruku pſchecžiwo ſwojemu bližſchemu njepoſběhnje, ale kotaž tež ſlowa ſwojeho rta a hibanja ſwojeje wutroby we wuſdže džerži — to je prawa prawdoſcz!

Wona k Bohu wjedže. Schtož ſa njej honi, temu ſo tón ſakón pěſtoní na Khryſtuža ſežini; pſchetož na tajkim pucžu člowejek ſwoju khudobu a ſlaboſcz a hubjenoscž pſnaje. Tutu prawdoſcz, to woni widži, ja ſebi dacz, ja ſebi dobječz njemóžu.

Hlaj! dha ſaklineži harſa, luboſniſcha hacž Davitowa: „Sbóžni ſu cži, kiž ſu duchownje khudži, jich je to njebeſke kraleſtvo!“ A tutón khěrluſch ma hiſhceze dwě ſchtucžy: „Sbóžni ſu cži ſrudni, pſchetož woni budža troſhtowaní; ſbóžni ſu cži, kiž ſu hlođni a lačni po prawdoſczi, pſchetož woni budža uazyczeni!“ Jeſuž ſwojej ružy wupſcheſtrěwa, a tón khudž, tón ſrudny, tón hlođny — won do njeju khwata a rjeſtne: „Božo, budž mi hrěſchnice hnadž!“ Na tuthym pucžu my teho namakamy, kotrejž je naſcha prawdoſcz. Ta Bohu ſpodobna prawdoſcz wjedže k Bohu. Koſymicze nětk, czeho dla tón ſenje praſi: „Njebudželi waſcha prawdoſcz lepscha abo poſniſcha, dyžli tych piſma-wuſzenych a farifejſkých, dha wu njebudžecze do njebijſteho kraleſtwa pſchińcz?“

W Schimanowym domje, hdžež ta hrěſchniza k Jeſu-ſowymaj nohomaj leži, ſwoje pſcheſtupjenja woplačujo, a hdžež Schiman wopſchijecz njemože, kaf móže tón ſenje ſi tajkej žónſtu ſobucžerpjenje měcz; tam, hdžež eži zlonizy we wulfich ſylach Jeſuža wobdawachu a eži farifejſz ſmörkotachu: „Tón bjerje hrěſchuikow horje a je ſi nimi“; w templu, hdžež tón farifejſki ſo modli: „Ja ſo tebi džakuju, Božo, ſo njeſzhy jako druhý ludžo“, a tón zlonik naſdala ſteji ſi poſutnym ſdychowanjom — jow wſchudžom my ju nađenđem ſu dwojaku prawdoſcz, tu jenu, kotaž njebo ſamknie, tu druhi, kotaž jo wottamknie.

Kotru ty maſch? Sa kotrej ty honiſch?

Boh daj nam wotewrjenej wocži naſcheho poſinacža, ſo my ſi kózdeje Božeje ſlužby prawi džemy do ſwojeho doma, ſo my ſi kózdeje njeđele prawi džemy do thđenſkeho wſchědneho džela, ſo my ſe ſwojeho živjenja prawi džemy do wěčnoſcze! Hamjení.

Jažne woſno.

(Poſracžowanje.)

4. Poſzleduje pruhi Božeje hnady.

Jako tón khudžina woſache, ſluſhceſe tón ſenje, a pomhaſche jemu ſe wſchitlich jeho ſtſknoſcžow. Ps. 34, 7.

Džakna džecžaza wutroba je jako róžownja, tam kežje a wonja, a tam nimo njeňdžes, ſo njeby ſwojej wocži a ſwoje myſle woſchewil. — Že pak to ſprawna, povožna duſcha, kotaž je ſi cžicha a potajna živa w modlitwie, dha je to jako Abelovych wopor; Boh, tón ſenje, ſacžuwa ſlôdku woni a ma nad njej ſwoje ſpodobanje a poruža ſwojim jandželam, ſo bychu tajkej džecžazej duſchi ſtajnje bliſko byli, a ty ſpōnajech měſtno, hdžež wona won a nuts khodži.

Wot tamneho njeſbožowneho dnja ſem je ſo Madlenka wo wuja pořzowala, jako by wona jeho džecžo byla a won jeje nan. Wona njeje wjazy jeho poſhmurjene mjeſwočzo wohlađala, wona njeje ſo wjazy ſtrójila, hdž dha tež čaſto krute ſlôwo ſarečža a hdž běſche hlož jeho rěče njeļubosny, — wona je ſebi jenož myſlila: won dyrbí tola duſchny a pěkný bječ na dnje ſwojeje wutroby, won mi njeje žaneje ſchividž cžinil, won mje njeje ani wuſwaril!

Hdž jemu ložo poſčewaſche, kaf je jemu dha hlučki pſchecžaſla a je hlađowaſla, ſo by khvoble mjehko ſpaſ; hdž je won wjecžor ſ pola domoj pſchiholo, kaf je jemu dha wſcho pſchihoto-wala, ſuwaſ a cžrije; haj, ſamu trubku jemu natykacž, běſche wona ſlônežne naſuſla, a lědma běſche ſo won ſa njej načahnył, dha pſchinježe wona jemu tež hižo ſapalku. Tak ſpōná wona wſchitko na jeho wožomaj, a to wſcho tak njenadpadnje, jako njeſmohlo to ani hinač bječ.

Wuj ſ wopředka ſam tak prawje njeſyedžiſche, kaf běſche ſo jemu ſtało; tak derje njebeſche ſo jemu hacž dotal hiſhceze ženje ſeſhlo, tež tehdy niz, jako běſche hiſhceze ſwoju njebohu mandželſku měl. Dokelž njebeſche hacž dotal hiſhceze ženje luboſcz wuſhyval,

njebeſche tež žanu luboſcz žnjal; tak wopokaſa ſo tež tu wěroſez Božeho ſlowa: „Schtož člowejek ſyje, to budže tež žnječz!“ Dokelž pak wuj ſ nikomu žaneje dowěry njejeſche, dha ſebi tež druhdy roſpominacze, hacž ma traſch Madlenka tež neſajte wot-pohladu ſ tym a hacž chze ſ tym neſcht dozpěčz, ſo jemu wſcho po woli cžini? Tola hdž dha tež krucže jej do mileho mjeſwočza pohlada a hdž jej tež ſwěru na porſty hlađasche, dha njeſmohlo to ani hinač bječ. Tak dha běſche jemu prawje a derje, ſo ſo wſcho tole dale tak ſtawacze, a boryš běſche ſo na tajke poſlužowanje a tajku pomož ſwucžil. Madlenka pak nječlužesche jenož pſched wožomaj, ſo by ſo člowejek ſpodobaſla, ale tež w potajnym. Hdž wona wjecžor na jažne woſno pohlada a na wſchě jej ſlabe duſche ſpominacze, dha dopomni ſo tež ſobu na wuja, a potom ſtawacze ſo po ſlowach pſalma: „Wo jene proſchu ja ſenje, a to chyłka ja radž měcz“, to jene pak, ſchtož chyłsche Madlenka radž měcz, běſche to, ſo by ju wuj ras njeđelu ſa ruku wſal a ſo by ſ njej

kemški ſchoł, dokelž běſche wona jeho dla jara ſnjemérjena, ſo wón ženje ſzobu njeñdžesche. Wona wocžakowasche to kóždžicžku lubu njedželu, ſo budže Bóh jejmú nutrnu proſtrwu wužlychecž, a jaſnje běſche na jeje ſo praſchazymaj wocžomaj widžecž, hdyž wona kemški wotěndže a jemu „w božemje“ prajesche. Tola niežo njechaſche ſo hiſhceze ſtacž.

Mjes tym běchu žitne žně dōſhle, a dokelž běſche mokre lěto, běchu ſo žně hacž do ſeptembra komdžile. Wſchednje wjecžor blyſhceſe ſo ſažo wokno na hórzy ſe ſzwézu, a džesči ſicžachu hýž tħdženje, ſo móža ſo ſažo zyle domoj wróčicž k macžeri. Mädenka ſacžuwasche dwoje cžueča; běſche jej, ſo ma wona na proſcherſkim dworje hiſhceze něſhto wukonjecž.

Běſche cžémna, deſhežoſta nőz. Tehdy wotuezi Mädenka, dokelž něhdže něchtó wóthje ſtonaſche a ſ cžicha klepaſche, — Mädenka ſo ſtróži a ſaleſy pod požleſhcežo. Póbla njeje we ložu leži džowka a ſmorcži, a tu nichtó ſe ſpanja njerubudži! — Štyſknie požluchajlo leži tu Mädenka, — dha wona ſažo blyſchi, — někole pak jažniſho, — to je we wujowej ſparnej komorje. Jemu je ſo něſhto ſtało, hacž je traſh ſthoril? — Něklo je ſo roſhuzila, wona chze k njemu dónicž! Drje ſo boji, w nožy ſamalutka pſches domiſke hicž, wona tſchepozh ſymy a bojoſeze dla. Š cžicha wuléj ſ loža, wobleče ſebi ſulknu, — a ſažo blyſchi wona ſtonanje, ale wóthiſho a ſtyſkniſho; — wona dónidže po cžmje won, wona klepa do wujowych durjow, wona ſo praſcha ſe ſwojim ſtaroſeziwym holežazym hložom, hacž dha je ſo wujej něſhto ſtało? — wona cžaka na wotmolwjenje! „Wotwjaſaj! wotwjaſaj!“ ſtona wón w komorzy. Alle Mädenka njemóže do komorki, drjewjane ſažuwadlo je wot nutschka ſažunijene. „Lubſhi wuj, wý dyrbieze wot nutschka wotewricž!“ ſawola Mädenka pſches durje. — Dha wón nutschka ſažakruje a ſo ſatorhuje, a potom ſažo ſtona! — „Sawolaj ſank, ale jenož niž wotrocžka!“ roſumi Mädenka, a khětſje doběhnje do komorki, hdžez ma ſank ſwoje ložo. ſan twjerdže ſpi, tola Mädenka tſchafy jeho, poſběhnje jeho, ſchepnje jemu něſhto do wucha, ſkónečnje je wón wotucžil, Mädenka cžehnje jeho ſa ſzobu a praji jemu drje trójzy, ſchto je ſo ſtało, — ſkónečnje je ſo domažal, a něklo ſtejtitaj tu wobaj pſched ſaſwrenym durjemi, wonaj ſo do nich ſaložitaj, tola pođarmo, wone njedadža ſo wotewricž, ſkónečnje puſhceži ſo drjewjane ſažuwadlo tak daloko, ſo móže Mädenka ſe ſwojej móležkej ruku nutsch pomažacž a wotewricž.

„Sažwecž ſzwézu! jenož ſzwézu!“ ſawola wuj, na ſemi ležazh. ſan wucžehnje ſ tholowow ſapalki w blachowej tħszy. Te wón kóžde ranje trjebasche, dokelž rano ſahe pſched ſenim wotrocžkom ſtawasche, a dokelž běſche něklo rano w 4 hodžinach hiſhceze cžma. ſan ſapalku ſapali — a něklo wuhladataj lubu wobradu! Wuj leži tu ſmjerč blédy na ſchpundowanju, ſtanycž njemóže, jeho ſabat je ſapſchimijenj wot wěka ſtelesneje, pſched wohnjom kruteje ſtchinje. Lampa je powróčena a roſbita. — „Wumóž mje!“ ſtona wón. Mädenka je roſbitu lampu ſběhnyla, wona ju ſažwecži, a dokelž je ſo ſchleſenza roſbila, ſadži ſo. Alle telko tola ſwecži, ſo je ſpoſnacž, ſchto je ſo ſtało. — „Womí nőz! a wotres ſabat!“ ſafa wuj, kóžž ſo wot pjenježneje ſtchinje hibnycž njemóže. ſan wucžehnje ſwój nőz, a ſkónečnje je wuj wumóženj — wón ſo ſhaba — wón thabla a ſwjeſe ſo na ſtol, — džesči ſebi radž njeſwedžo hladatej na njeho, — wón ſo teho dohlada a poſiwiſe ſ ruku, wonej dyrbitej woteńcž, wón chze ſam byč. — Š cžicha wotěndžu wobej, kóžde poda ſo ſažo do ſwojego loža, ale wužnyč njeſwotetaj. ſchto je ſo tola wujej ſtało? ſchto je jeho tola tam do pjenježneje ſtchinje ſaſpiny!

Haj, ſchto je to cžinił?

Na druhe ranje wuj ſ loža njeſtan, wón njechaſche ani wo jědži, ani wo piču wjedžecž, tola pſchikafa, ſo by ſank po ſtareho wucžerja dōſhkol.

Tón drje ſ wopředka njeſwedžesche, kaf ſo jemu ſtanje, běſche pak ſtajnje hotowy, pſchitnč, hdyž po njeho póžlachu. Bóle pak ſo hiſhceze džiwaſche, hdyž wón k ložu pſchitupiwschi ſo dohlada, kaf je ſo Petr Kamenjki wſchón pſheměnil. Běſche, jako by ſzurowe njeſwedžo ſ hrimanjom a blyſtom a ſ kruſami pſches ſahony cžahnylo. Po nim je wſcho roſſlamane a roſbite, a cžlowjek pſchitupiwschi ſtyſknie ružy a ſdychnje: „Božo, Anjež, ſmil ſo!“

Kajke bléde woblicžo! kajkej ſpadnjenej wocži! kajke njeſhlaſowane wložy! a ružy na požleſhcežu, jako byſchtej ſ cžicha hiſhceze tſchepotalej! —

Starý wucžer drje ſo hnydom dohlada, ſo je žiwý Bóh ſwoju ſzorou ruku na tehole cžlowjeka ſložil, a ſo ma ſo něklo roſhuzie, hacž chze ſo pothilicž pſched tutej wſchehomóznej ruky. Wobaj běſhtaj tu ſamalutkaj. Durje běchu ſawrjene. Něklo běſche na tym, ſo by ſo lód roſſlamal! Starý wucžer roſhlaſda ſo w komorzy. Tam ſtejſeſe cžegla, pſched wohnjom kruta pjenježna ſtchinja, wotřenjeny džel Petrōveho ſabata běſche hiſhceze wot wěka ſaſpinan.

Tehdy ſarjekny starý wucžer ſ cžicha, ale jara jaſnje ſham k ſebi: „Hdžez ſu jich poſkladu a bohatſtva, tam je tež jich wutroba“, pſchi tym ſ porſtom na ſtchinju poſkaſuo.

Petr hlaſasche ſtyskniwje na wucžerja. Něklo nahle poſtan, tola ſdychujo ſwjeſe ſo ſažo do požleſhcežow, ružy proſcho wuſchestrévſki; — lód na jeho wutrobie běſche roſſlamany. Pomalu ſi pſchěſtaſkami powjedaſche Petr, ſchto běſche ſo w nožy podało, a pſchi tym ſo jeho ſnutſkowny cžlowjek ſpječowasche.

(Skónečnje pſchichodnje.)

Wjecžorne myſle w ſamotnoſci.

Pſchi ſwjetatku ſ wjecžorka mučny ja džech, Ma dompučžu we wutrobie ſrudny tak běch, Bě ſkónečko pſched khwilku hýž thowalo ſo A wjecžorne ſera mi poſkaſo.

Ja wuſtupich ſ pueža tam na ūku won, Hdžž runje ſo pſchebiwa wjecžornu ſwón, Duž ſtyskniwſki ružy ja po ūky džech A pſchi režy w ſerčzach ſo požydmýl běch. Hdžž khwilku tam ſedžach, ſo ſažmił bě, A wjecžorne zefyrki koſchachu mje, Duž pohladach k njebju a wuhladach tam, Kaf tyžazh hweſdžicžkow ſwěcza ſo nam.

Duž myſl mi ſchepta: tam namaka mér, Schtôž dokonjal na ſemi ſeníku je cžér, Tam starschi, tam bratſja a ſotra hýž ſu, Po běženju wěčnym mér wužiwaſu.

Ja pak hiſhceze na ſemi thodžicž tu mam, Kaf dolho, to njewém, hacž pſchiūdu ja tam, Hdžez moji cži lubi něk pſchebiywaju A hreſhnemu ſwetej něk wucžekli ſu.

Kaf žadam ſej cžahnycž a cžeknycž wot jow, Szym hidženj tudy, hdžez ſylſow je dol, Tam horkach je rjenje, pſchi Jeſužu tam, Hdžez wěčnmu je ſbožownoſć wudželil nam.

Hlaj, taſle ſej myſlo běch ſdrěmnyl ja wſchón, Wje ſwjeſeli na dobo ſuboſny ſón: Ja widžach tu pſchede mnu Jeſuža ſtacž A ſ porſtom mje na hweſdy poſkaſowacž.

Kaf wjele tam hweſdžicžkow na njebju je, Tak mnohe ſu domicžki pſchihot'wane Sa tých, kž mje ſubuja na ſwecze tu A ſa mnu cžer pſcheshli ſu cžernijowatu.

Duž ſ wježlom ja prajach: „O Jeſu, ſh mój!“ A ja chzu byč, wostacž na wěčne tež twój. Mi poſtieži ruku, wón ſawda ju mi: Dha wofań mi ſwěrny a ſa mnu něk dži!

Něk hromadže džechmoj, wón wokoscha mje, A na dobo pſchede mnu ſhubil ſo je, Hlaj, ſchumjenje haſſow ſo blyſhcež mi da, So njejabž ſ drěmanja wotuežich ja.

Duž poſtaných rucž a domoj něk džech, Szym Jeſuža widžal! wſchón wježely běch, Něk w myſlach joh' noſchu, kaf rjam wón bě, Mi ſ wutrobi ſrudnoſće wſal je wón wſchě.

Ernst Helas.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Wulž ſwjeſelaſa běſche ta poſjeſcž, ſo chzých u wſchitke ſzrbſke towařſtwa ſhromadny wulž do Njeſhwacžidla cžinicž. Tón wulž je ſo ſandženu njedželu mél, a hdyž my tež wožebiteje roſ-

prawy wo nim nimamy, h̄m̄y ſebi teho tola węſczi, ſo je dobrý wiſpeč měl, ſo ſu ſo ſerbſke wutroby w bratrowiſkim towarſchym hromadzebyczu ſahoriſe ſa naſch ſerbſki narod. Sſerbiſke towarſtwa ſu ſtriedziſhcezo wótczinskeje luboſcze ſ naſhemu narodej. A hdyž ſo ſerbſke towarſtwa ſjednocza, ſo wſchitke ploňiſchka do wohnia narodneje luboſcze ſ dobremu ſkutkej ſjednocza. Duž ſebi pſchejemy, ſo bych ſo tajke wulſty ſjednoczenych ſerbſtich towarſtwow lóžde lěto wospjetowale. Sſlawa pak temu towarſtwu, kotrež je ſ tutej dobrej myſli naſtorf daló!

— Kóždy tydžen ežitam w „Sſerbiſtich Nowinach“ wo ſwitowanjach ſa naſch ſerbſki „Maežiczn̄ dom“. Najhuceſiſcho tam ſteji „ſwitowanje ſ katholſkého poſta“. Wuſnac̄ ſo dyrbi, ſo wot katholſtich Sſerbów mnohe a porjadne dary ſa naſch dom wiſhadzeja; ſzadniſche — to dyrbiny ſebi ſprawnje wuſnac̄ — ſu dary ſ evangeliſtich Sſerbów. Naſch ſerbſki dom pak je narodny ſkutk zyloho ſerbſkého luda; ſmeli pſchi tym naſchi evangeliſy Sſerbia wrózgo wostacz? Mjeby jim ſ teho porok naſtal, ſo nimaſa narodneje luboſcze a ſahorjenia? Wo naſchim ſerbſkim domje rěka „Bohu ſ czeſci a Sſerbam ſ wuſitku“. Duž je tež ſpěchowanje naſchego narodneho doma pobožna węz, ſa kotrež dyrbi kóždy Sſerb wuſtupowac̄. Duž, ſubi Sſerbja, ujeſabuđeže na naſch dom a twarcze jón ſe ſwojimi darami, kotrež w luboſczi ſ ſwojemu narodej radži woprujecze. My waſ njecham ſ temu wabiež, ſo byſcheze ujeradži niſowani dawali, ale my chzem ſaſche wutroby ſahorjecz, ſo byſcheze we wutrobach ſwoju pſchiſluſhnoſc̄ ſačzuwali, ſwoju ruku ſ ſkutkej w luboſczi poſkičiež.

— Hijo wot ſkónczenja poſlednjeje ſakſeje krajneje ſynody je ſakón, ſo ma konſiſtorſtvo kóžde poł lěta přenje 5 měſtow, kotrež pod kollaturſtwe konſiſtorſtwa ſameho ſtejachu, bjes praschenja woſzadhy ſame po ſwojim roſſudzenju wobſadziež, placziwoſc̄ doſtało. Tónle ſakón placzi wot 1. julijsa, hdyž je pſchihiſhowanje ſejma doſtał, tež ſa woſzadhy pod privatnym kollaturſtowm ſtejaze. Hdyž ſo pſches naſozenje tehole ſakonja wot wuſhnuoſc̄ ujeſ luboſcziwym ſtroniskim agytazjym mjes woſzadnymi pſchi wobſadzenju duchowneho měſtua naſpcheſiſwo ſtupi, ſměje tón ſakón węſcze ſwój dobrý wuſitk.

— Theologiske pruhowanja wólbokhmanoſc̄e pſched evangeliſko-lutherſkim konſiſtorſtwe w Dražđanach ſu ſkónczene. 23 kandidator běſche ſo ſ pruhowanju ſamolviſo. Š nich je 22 pruhowanje woſtało, jedyn bu wrózgo poſkaſan. Mjes tymi, kij ſu pruhowanje khwalonjenie woſtaли, je tež jedyn Sſerb, knies kandidat Mikela ſ Kumſchiz.

— Po dokonjanych wólbach do khežorſtowoweho ſejma je ſozialdemokratiſka ſtrona po zentrumſkej najzylniſcha ſtrona. W ſejmje pak je to waſchnje, ſo maja najzylniſche ſtrony we wuſhwoſomnym pſchedbydſtwe ſaſtuji vycz. Duž ma tež ſozialdemokratiſka ſtrona to prawo, ſebi na druhim měſtneje tajke ſaſtujiſtvo žadac̄, tak ſo by měſtopſchedbyda khežorſtowoweho ſejma ſozialdemokrat byl. To čini druhim ſtronam wulke hlowu boleñje a po zylym kraju ſo ſ tym praschenjom ſanoſchuja. Pſchetož nje-dyrbaļo to kóždu wótežiſku wutrobu holecz, hdy by 2. pſchedbyda ludoweho ſaſtujiſtwa naſchego khežorſtwa ſozialdemokrat byl. Hac̄ dotal je ſo kóždy króz pſchedbydſtvo khežorſtowoweho ſejma khežorej pſchedſtajilo a wón je jemu ſtajneje audiencu pſchiwoli. To pak ſo njeby wjazy hodžilo, hdy by ſozialdemokrat pódla byl.

— Wulke njeſbože je franzowſke lóžſtvo potrječilo. Lóž „Bourgogne“ je ſo ſe ſwojim mužtivom ponurila. Pſchi teje ſkladnoſc̄i je naſch khežor franzowſkemu präsidentej Faurej telegram poſzlał, w kotrejž jemu ſ wutrobnymi hlowami ſwoju ſobuželnoſc̄ wupraji. Präsident je ſ dobom wotmolil, ſo je hluboko hnuty pſches tutón telegram a ſo wutrobnje podžakuje. My widžimy w tym ſ nowa prözowanje naſchego lubowaneho khežora ſa měr ſ naſchim franzowſkim ſužodom, a my ſebi jemiczny pſchejemy, ſo by tole měrne ſmyſlenje tón ſamym woſhlož w franzowſkej namakalo.

— Lěto wot lěta wjazy Póſtſtich dželacžerow do naſchich krajinow pſchiſhadžuju. Š Póſnatſtich wokreža n. pſch. je 1895 24,324 ludži, 1896 28,533 ludži prjecz čahmylo.

— Wójna mjes Amerikanskej a Schpaniſkej hiſhceze ſkónczena njeje, ale ſo tola nadžiomne ſ ſwojemu ſkónczenju pſchiſblizuje. Hdyž dyrbi ſo tež wuſnac̄, ſo ſu ſo wojowazh Schpaniſy ſmužieži pſchi wojowanju ſamym woſoſali. běchu woni tola pſcheſlabi, ſo bych ſylnemu Amerikanskemu lóžſtvu a wulkemu Amerikanskemu wójſku naſpcheſiſwo ſtejecz móhli. W pſchiftawje

poſla Santiago ſu Amerikanskym ſchpaniſke ſtvo do zyla ſanieſili, ſo Schpaniſy ſebi wjazy na to myſlicz njeboža, ſo do bitwy na morju ſwericz. Hac̄ runje ſu Amerikanskym wjele ludži pſchi krajnej bitwy pſched měſtom Santiago ſhubili, ſu tola pſches ſwoju ſylnoſc̄ po něcžim poſkoczili. Najlepſe by bylo, ſo bych ſebi Schpaniſy na to myſlili, měr ſ Amerikanské ſeziniež, pſchetož čim dlěje hiſhceze wójna traje, čim hubjeñcho budže ſa nich. Amerikanský drje ſu pſchecživo wſchemu prawu wójnu ſapoczeli, ale tak je ſtajneje na ſemi pſchi wójnach bylo: móz je wjazy hac̄ prawo. A hdyž Schpaniſka ſo na druhe wulkomožy wobroczi, budža wone jej węſcze ſ měrej pomhač, kij njebudže ſa nju pſchecžeži a hanibym, kaž ſu tež w poſlednej wójni Erihíſtemu ludej pomhalí.

— Protestantiszy a katholſzy mižionarojo w Schungſchimyſu buchu wot ſběžkarjow nadpadnjeni. Franzowſki měſchnit bu ſajath. Wjazy ludži bu morjenych a wjele domow ſapuſčenych. Wot Chineſkeje budže ſo kručje žadac̄ dyrbjecz, ſo ſo ſa to poſtara, ſo tajke pſchecžehanja pſchestanu.

Rjany pucz.

Sſamlutki ſedjeſehe hoſpodař w ſwojim wobydlenju a hla- daſche na hodowym ſchotom, kotrež lampa ſ boka wobſwoczeſehe.

„Kač rjany běſche tón pucz, kotrež ſyim dženža wjeczor ſchol!“ praji hoſpodař ſam pſchi ſebi. „Bohu budž džat! Šrjedža pſches haru haſhov ja džech, wotpjatly wot ſwojeho powołania. Čzahi pſches ſzeleſne moſty ežerjachu a delſach ſažo elektriſke na- drojne ſzeleſnizy jefdžachu. To mohl člowjek wohluſhiež. Mi pak bu na dobo jara derje woſolo wutroby. Knies Khrjſtus da mi jeno ſwojich hlowow, kotrež běſche něhdy ryčał, do wutroby. Mi běſche, kaž běch jeho widžil a kaž bych ſam ſ nim pſches haru haſh ſchol. Pucz ſo ſváſche Jeſuſowu pucz bycz, a ſchoty ja ſa- čuch, běſche jeho měr. Jeſo hlowo wo jaſmožinu dawanju džechie mi pſches wutrobu. Tón Knies Jeſus je ſebi na wſchitko myſlil a nam ſa wſho njeſne roſwueženje dał. Pſchi jaſmožinu dawanju je tola ſobu najlepſe, ſo mamy Jeſuſowe ſlowo pódla, kač dyrbiny jo činič. Wón nam pſchi jaſmožinu dawanju tež pſchi- hladuje, hac̄ my to po jeho woli činiimy. Kač wjeſzeleshe ſo ta ſhuda wudowa. Kač ſo jejnej woczi ſbožownej ſwěczeſchtej, jako durje wocžini a ſo dohlada, ſo ſyim ja. Wona najprijež nježo prajicž njebožeshe, jako widžeshe, ſchoty jej njeſu. Kajke běſche to ſbože! To běſche něſchtu ſa jeje khoru žoldk, ſa jejne stare, wo- ſlabnjenie, braſchne čzelo. Wona praji, ſo čzyl mi Bóh to na mojich džecžoch čzaſnje a węſnje žohnowac̄. Ach ja mam wot teho tajke bohate ſarunanie, kaž bych ſebi to wjeſele ſam ſežiūl. Čzahi měſchežanskeje ſzeleſnizy nimo jejneho woſna jefdžachu, ſo ſo kheža tſchaſeſehe, a mój ſedžachmoj w Božim měrje a powiedachmoj wo ſiwenjenju. Jejna duſcha ſo prjedy njebožeshe troſchtowac̄ móhla wo ſmjerči ſwojeho mandželskeho. Nětko běſche čzicho, wona móžeshe nětko pſches ſwet ſhlađowac̄. Jejna ſbožowna wutroba běſche mi pſchi domojhiežu hiſhceze tajka, kaž by ſady mje ſlonečko ſwěcžilo. Mi běſche, kaž bych ſ lepſchego ſwěta pſchiſhola a bych wſchudžom na haſhach hodowne ſchoty ſo ſwěcžiež widžal. Haj, tajka rjana je ſemja pſches luboſc̄. Tak njebojeſte bywa ſiwenjenje pſches luboſc̄; tež woſebje pſches tu luboſc̄, kij my na khudych činiimy a kotrež my wot khudych doſtanjemy.

Něſhto ſ roſpominanju.

Čim mjenje žona pſchiſaže, čim bble muž poſlucha.

* * *

Wſchitko, ſchoty ty prajicž, dyrbi wérno bycz; ale ty nje- dyrbiſch wſchitko prajicž, ſchoty je wérno.

* * *

Džerž ſo ſ Bohu w malych podawkach ſiwenjenach a wón tebie we wulſich njevoſiſhceži.

* * *

Sſmyli my ſobudželacžerjo Boži, potom my ſa čaſnikom njeſladaſy, ſo bych my widželi kač poſdze je, hac̄ njeje ſkoro čaſ pſchecžac̄.

* * *

Hdyž ſo džecžo khosta, hdyž je njeprawo wuſnalo, je to ſa džecžo napominanje ſo ſenje wjazy wuſnac̄.